

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Иван Стоянов Мерджанов, д.п.,

Директор на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт
при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна,
член на научно жури, определено със Заповед № Р-109-198/26.04.2021 г.
на Ректора на Медицински университет, гр. Варна

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., специалност „Физическо възпитание и спорт“ за нуждите на учебен сектор „Физическо възпитание и спорт“ към Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, обявен в ДВ бр. 17 /26.02.2021 г.

Като единствен кандидат в конкурса участва Жулиета Георгиева Виденова, д.уоз., старши преподавател в учебен сектор „Физическо възпитание и спорт“ към Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна. Представените документи са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна от 28.01.2021 г.

1. Професионално развитие на кандидата

Старши преподавател Жулиета Георгиева Виденова, д.уоз. има две магистратури. През 1994 г. завършва магистратура м Националната спортна академия „Васил Левски“ – София, специалност „Физическо възпитание“, квалификация „Треньор по лека атлетика и учител по физическо възпитание“, а през 2018 г. успешно завършва и втората си магистратура в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, специалност „Обществено здравеопазване“. В периода 2018-19 г. е докторант по научна специалност „Управление на общественото здраве“ към катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването“ към факултета по обществено здравеопазване на МУ-Варна, а през 2019 г. придобива ОНС „Доктор“ по научна специалност „Управление на общественото здраве“. Доктор Виденова е майстор на спорта от 1988 г., многократен републикански шампион в спринтовите дисциплини за девойки, притежател на национален рекорд на 200 м. гладко бягане в зала и др. От 2015 г. е член на Областната комисия за младежта и спорта към областната управа – Варна. Професионалното си развитие започва като учител по физическо възпитание в гр. Костинброд, а по-късно в спортно училище „Георги Бенковски“ – Варна като методист в научно-приложна лаборатория и учител по теория и методика на спортната тренировка. През 2003 г. започва работа като преподавател в учебен сектор „Физическо възпитание и спорт“ на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, а от 2007 до сега е старши преподавател и ръководител на сектора.

2. Характеристика на научната и методическата дейност на кандидата

2.1. Общо описание на представените материали

По чл. 126 (1), т. 4 от Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна старши преподавател Жулиета Георгиева Виденова, д.уоз. е представила на хартиен и електронен носител попълнена стандартизирана електронна справка, доказваща изпълнението на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Прави впечатление, че кандидатката е представила, освен монография и 3 статии в съавторство, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Извън 18-те статии, включени в доказателствения материал за покриване на минималните изисквания е представила 1 пълнотекстова публикация в научно списание, 15 участия в национални и международни научни форуми, 5 от които в чужбина. Цитиранията са общо 21 – 2 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове, 15 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 4 в нереперирани списания с научно рецензиране.

2.2. Оценка на научните приноси

Научните трудове на старши преподавател Жулиета Георгиева Виденова, д.уоз. обхващат следните основни направления: 1) Физическа активност сред младите хора, европейска политика и педагогически подходи в областта на студентския спорт; 2) Интегриране на българските народни танци като педагогически подход при обучението на студентите по физическо възпитание и спорт и изследване нагласите, мотивацията и качеството на живот, свързано със здравето, чрез иновативни методи на проучване; 3) Педагогическа практика в областта на промоция на здравето.

С най-голям научен принос се откроява представената монография **„Българските народни танци – наследство, развитие и подходи в Медицински университет – Варна (2020)“**. Предложеният от авторката текст отговаря на всички изисквания за монографичен труд, като включва над 128 страници, разпределени в три глави, 93 снимки, 6 фигури и 1 таблица. Забележителният анализ на ролята на народните танци в академичното образование се базира на задълбоченото проучване на научната литература, намерило своя израз в богатата библиография от 128 източници, от които 61 български и 67 чуждестранни. Трудът е идентифициран с международен стандартен номер ISBN 978–619–221-297-1 и е публикуван на български език от издателството на Медицински университет - Варна.

Диалектиката на изложението е адекватният подход към този специфичен аспект на педагогическата практика, а самата монография представлява едно компетентно обобщение на досегашна теоретична литература в областта на българските народни танци, подкрепено от личните професионални наблюдения и обобщения на автора. Първа глава **„Развитие на танците“** представлява исторически преглед на възникването, философията и социалната роля на танца от първобитно-общинния строй, през античността, средновековието и възраждането до днешния ден. Изследвани са взаимовръзките на танца с физическото и духовното развитие на обществото, неговата религиозна интерпретация и ритуална

функция. Във втора глава „Българските народни танци днес“ е представено както развитието на българските народни танци през вековете и тяхната роля в бита и философията на българските общности, така и задълбочено изследване на характеристиките на фолклорните танци в различните етнографски области на страната. Въз основа на богат литературен обзор се разглежда както обществената роля на българските фолклорни танци, така и развитието на фолклорните ансамбли и значението на държавната политика и специализираните висши учебни заведения в тази област. Трета глава „Българските народни танци в Медицински университет – Варна – история и развитие“ се фокусира върху историята и бързото развитие на българските народни танци като учебна дисциплина в Медицински университет – Варна. С богат снимков материал е илюстрирана историята на тази дисциплина от първите идеи до въвеждането ѝ в учебните програми на всички специалности въз основа на изключителния интерес както сред българските, така и сред чуждестранните студенти в университета. Обърнато е внимание и на ролята университетското ръководство за утвърждаване на народните танци като желана учебна дисциплина и за създаването и изявите на студентския танцов състав „Диана“, чието майсторство и ентузиазъм съперничат на професионалните ансамбли. Настоящата монография прави много добро впечатление с употребата на непринуден, достъпен и много добре структуриран стил на български език, формално-логически обоснована композиция, последователно представяща изследователския подход от общ исторически и социален контекст през принципни съображения за обекта на изследване към конкретните детайли и аспекти на педагогическата практика и удачно изработено съотношение между проблемен анализ и обем на изложението благодарение на съсредоточаването върху педагогическия дискурс и неговите академично-практически аспекти.

Докато в монографичния труд доктор Виденова дава един широкомащабен поглед върху танца като социален феномен и като неразделна част от българската култура, фокусирайки се върху неговата уникална и педагогически обоснована интеграция в обучението и културния живот на Медицински университет – Варна, в отпечатания като книга дисертационен труд „Влияние на българските народни танци върху здравето на студентите от Медицински университет – Варна“ на преден план изпъква танцът в неговото конкретно въздействие върху здравето на младите хора и неговото вписване в академичното обучение. Проучването е проведено в контекста на липсващи подобни изследвания в България. Направен е не само исторически и етнографски преглед на българските народни танци, но и терминологично изясняване на концепции и понятия от полето на промоция на здравето и качество на живот. Изводите в дисертационния труд засягат широк спектър въпроси, свързани със здравето и регламентирането на заниманията с народни танци, като някои от тях са следните: практикуването на български народни танци подобрява здравето и качеството на живот, в учебната програма на всички висши учебни заведения в България българските народни танци имат „запазеното“ място и „специалната“ роля като равностойна алтернатива на спортните занимания, преподаването на българските народни танци в МУ-Варна се оказва успешен академичен модел и др. Българските народни танци имат благотворен ефект не само спрямо двигателната активност на студентите, но и спрямо тяхната емоционална издръжливост и начин на живот.

Студентите, заети в в тази дейност, се определят като заредени и енергични. Занимания с български народни танци са протективна здравна детерминанта, която води до намаляване на вредните навици като тютюнопушене, нездравословно хранене и употреба на алкохол

Пълнотекстовите публикации, представени за разглеждане, са съществена част от научната продукция на кандидатката. В областта на физическа активност сред младите хора, европейска политика и педагогически подходи в областта на студентския спорт се открояват статии Г_7-3, Г_7-4, Г_7-5, Г_7-6, Г_7-9, Г_7-10 и др. Научните проучвания в областта на физическата активност сред младежите, развитието на студентския спорт чрез използването на иновативни методи, както и ролята на комуникацията в спорта са значителен принос на кандидатката за разработването на програми за двигателна активност сред студентите и ефектът от въвеждането на различни спортни дисциплини. Направени са проучвания за мястото на спорта в университети от различни европейски страни и на добрите международни практики за стимулиране на физическата активност сред студентите. Засегната е и темата за невербалната и маркетинговата комуникация в спорта. По темата за интегриране на българските народни танци като педагогически подход при обучението на студентите по физическо възпитание и спорт и изследване нагласите, мотивацията и качеството на живот, свързано със здравето, чрез иновативни методи на проучване са представени също множество трудове А_1, В_3, Г_5-1, Г_6-2, Г_7-14, Г_7-15, Г_7-16 и др. Те показват задълбочено проучване на нагласите и мотивацията на студентите от МУ-Варна за занимания с народни танци и влиянието на тези занимания върху здравето и самочувствието на бъдещите здравни специалисти. Изтъкната е необходимостта от включването на народните танци в учебните програми по дисциплината Спорт като възможност за съхраняване и популяризиране на българския фолклор, традиции и култура, включително и извън страната. Към третото поле на научен интерес - педагогическа практика в областта на промоция на здравето – са насочени статии Г_6-1, Г_6-3, Г_7-1, Г_7-7, Г_7-8, Г_7-17 и др. Българските народни танци се разглеждат като здравно-промоционална интервенция. Представени са проучвания на потребностите от спортни умения при студентите и ролята на активния и здравословен начин на живот. Подробно са разгледани въпросите, засягащи практикуването на български народни танци в контекста на промоция на здравето и развитието на основните двигателни качества чрез занимания с народни танци в часовете по физическо възпитание и спорт. Анализирана е темата за граничните състояния на здравето и мястото на физическото възпитание спорта в тяхната профилактика.

Приносите на кандидатката, постигнати извън тематиката на реабилитационния труд, са в широк спектър на преподавателската и научната работа, като бихме открили следните няколко области:

- 1) За първи път се събират заедно в изследване на българските народни танци концепциите промоция на здраве, качество на живот и, детерминанти на здравето и общност, както и се представя анализ на влиянието на българските народни танци върху субективното здравословно състояние на студентите.
- 2) Принос представлява начинанието в посока съхраняване на българската култура и популяризиране на националното богатство, каквото представляват народните танци.

- 3) Интегрирането на обучението по български народни танци в учебните програми на студентите от всички специалности българо-англоезично обучение популяризират българската култура и допринася за подобряване на двигателната активност на студентите.
- 4) За първи път в България е създадено аудио-визуално учебно пособие за изучаване на български народни танци, което е иновативен начин за преподаване на здравословна двигателна активност в дигитална среда.

3. Учебна дейност/ участие в научно-приложни и изследователски проекти.

Съгласно приложените документи доктор Жулиета Виденова има повече от 26 години стаж по специалността, от които повече от 17 години преподавателски стаж в МУ-Варна. Тя е с пълна учебна натовареност от 360 до 792 ч годишен хорариум, който значително надвишава съществуващия норматив. Доктор Виденова е участвала в множество национални и международни конференции, конгреси и други научни форуми в страната и чужбина. Наукометричните показатели свидетелстват за висока степен на научно-изследователска и преподавателска активност.

4. Заключение

Представените в рецензията научни приноси, сериозна научна работа и активна преподавателска дейност ми дават основание да гласувам за избирането на старши преподавател Жулиета Георгиева Виденова д.у.оз. на академичната длъжност „доцент“ в учебен сектор „Физическо възпитание и спорт“ към Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ..., специалност „Физическо възпитание и спорт“.

04.06.2021 г.

Изготвил рецензията:

Проф. Иван Мерджанов, д.п.

